

۲۰۱۹/۱۲/۰۳

م. اسحاق نگارگر

و این جنگسالارانِ گرگ پرور:

این روزها کلمه جنگسالار همانند کلمه تروریست مفهوم اصلی خود را از دست داده است و رقبای سیاسی آن را به همدیگر خود به کار می برند و چه بسا که یک جنگسالار حریف سیاسی خود را جنگسالار می خواند پس نخست از تعریف باید آغاز کنیم.

جنگسالار کسی است که در شرایط خاص در یک منطقه برای خود قدرتی دست و پا میکند که این قدرت محلی غالباً با قدرت مرکزی در تضاد می افتد و بنا براین عواید تجارتي و مالیاتی یک منطقه را به خود اختصاص میدهد و به تدریج قدرت خود را افزایش داده موازی به دولت مرکزی دولت دیگر میسازد جنگسالار برای ابقای قدرت خویش مجبور میشود از طریق خرید وفاداری ها به عملیه گرگ پروری بپردازد و در نتیجه سلسله مراتبی از گرگان پرورش یافته به وجود می آید که به اصطلاح زور بالای زور حاکم میشود و قانون در جامعه مجال تطبیق پیدا نمی کند.

مردی که در رأس این سیستم زور بالای زور قرار گرفته جنگسالار است و زیردستان او در سطوح مختلف همان گرگان پرورش یافته جنگسالار استند که گاهی ممکن است به ضد او نیز استحاله نمایند.

ممکن است برخی از جنگسالاران موجود در جامعه ما خود را جنگسالار ندانند اما به وجود آمدن و انکشاف این پدیده ناشی از شرایط خاص افغانستان باشد.

سوال این است که به چه دلیل برخی از دست اندر کاران جهاد به جنگسالار بدل شدند!

بدبختانه جهاد افغانستان هرگز تحت یک فرماندهی واحد قرار نگرفت و پاکستان و ایران هر دو که تشنت و نفاق نیروهای جهاد کننده را با منافع خود هماهنگ یافته بودند ده تنظیم در پشاور و چندین تنظیم در ایران ساختند و این تنظیم ها عمر خود را در نفاق و جنگ با هم سپری کردند و چون مرکز فرماندهی واحد نداشتند بنا براین هرگز نتوانستند که یک دولت مرکزی قوی که توان تطبیق قانون را بر همه داشته باشد به وجود بیاورند.

امیران محلی در منطقه خود به قدرت های خود مختار بدل شدند که هیچ گونه قانون و لوایح مکتوب نداشتند و حرف امیر به جای قانون نشست و چون امیر در محل فرمانروایی خود رقیبان قدرت نیز داشت بنابراین این مجبور بود که گرگان خاص خود را پرورش دهد و اختیار منطقه را به طور مطلق در دست بگیرد. وقتی پای امریکا در کشور باز

شد امریکا به جای اینکه با دولت مرکزی به وجود آورده شده در کابل همکاری و گلیم جنگسالاری را جمع می کرد از طریق رشوه دادن به جنگسالاران ریشه شان را در زمین جامعه عمیق تر فرو بُرد و عمل دولت سازی و حاکمیت قانون را عملاً به تأخیر افکند و نتیجه این شد که جنگسالاران از آن غرور فرعونی سقوط و به بدترین فرصت طلبی و اپور تونیسم گرفتار شدند که از هرسو باد مساعد وزید همان سو خرم باد کردند. امروز در افغانستان عملاً حکومت قانون وجود ندارد و دولت عملاً یک دولت جنگسالار است و ضرور است که دولتی مبتنی بر قانون به وجود بیاید و جامعه به سوی سیر تکاملی به سوی دموکراسی پیش برود. اکنون که نتیجه انتخابات معلوم نیست تشکیل دولت مؤقت هیچ دردی را دوا نمی کند و عملاً سیر به سوی جنگسالاری و گرگ پروری است.

هردولتی که از رأی های پاک صندوق های انتخابات بیرون می آید باید در پنج سال آینده جامعه را از جنگ سالاری و سازش های دولت با گرگان مختلف قدرت نجات بدهد و با زورگویی تصفیه حساب کند و جامعه را به سوی ساختار حزب حاکم، حزب مخالف و حزب متعادل کننده قدرت جلو ببرد تا انتخابات آینده یک انتخابات حزبی و مبتنی بر مبارزه حزبی باشد. دولت حاکم نباید تلاش ورزد که مخالفان خود را فلج کند بلکه باید تشویق کند که در یک حزب مخالف متشکل و منسجم شوند. تا وقتی که انتخابات حزبی و مبتنی بر مبارزه حزبی نشود همین آش خواهد بود و همین کاسه پنج سال آینده برای افغانستان حیاتی خواهد بود اما یک شرط این است که احزاب مسلح دوران جهاد باید از قیافه احزاب جنگی دوران جهاد به احزاب مسالمت آمیز دوران صلح بدل شوند و طالبان هم به اشتراک در مبارزه قانونی و پارلمانی حاضر باشند. گرگ پروری و استخدام اشخاص برای کسب امتیازهای غیر قانونی و امتیاز طلبی باید جرم شناخته شود. یکی از وظیفه های عمده دولتی که کمیون انتخابات برایش صلاحیت قانونی میدهد باید مبارزه با مواد مخدر و نجات جوانان از بلای مواد مخدر باشد.

جامعه در برابر یک انتخاب بی اندازه مهم قرار دارد. سیر به سوی یک جامعه فارغ از جنگ و رهسپار یک مسیر قانونی تکامل و پیشرفت و یا سقوط در پرتگاه جنگ و گرگ پروری. پند سعدی را به یاد باید داشت که :

ترحم بر پلنگ تیز دندان

ستمکاری بُود برگوسفندان

والله اعلم بالصواب نگارگر دوم دسمبر ۲۰۱۹ برمنگهم

هرگاه خوانندگان محترم متمایل باشند که سروده ها و مطالب دیگری از این نویسنده معزز تذکر: مطالعه کنند، میتوانند با اجرای "کلیکی" بر عکس نویسنده در صفحه مقالات، به فهرست را "آرشیف" شان رهنمائی شوند.

و این جنگسالاران گرگ پرور

[i_negargar_jangsalaran_gorg_parwar.pdf](#)